

International Federation of Library Associations and Institutions

Vyhlasenie IFLA o knižniciach a intelektuálnej slobode

© **Copyright:** International Federation of Library Associations and Institutions, 1999
Povolenie IFLA pre: Spolok slovenských knihovníkov – Slovak Librarians Association
Preklad: Ing. Silvia Stasselová, 2008
Realizované s finančnou podporou Ministerstva kultúry Slovenskej republiky.

IFLA (Medzinárodná federácia knižničných asociácií a inštitúcií) podporuje, obhajuje a presadzuje intelektuálnu slobodu tak, ako je vyjadrená vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv Organizácie spojených národov.

IFLA vyhlasuje, že ľudia majú základné právo na prístup k prejavom znalostí, kreatívneho myslenia a duševnej činnosti a verejne vyjadrovať svoje názory.

IFLA verí, že právo na poznanie a sloboda prejavu sú dva aspekty rovnakého princípu. Právo na poznanie je podmienkou slobody myslenia a svedomia; sloboda myslenia a sloboda prejavu sú nevyhnutnými podmienkami pre slobodu prístupu k informáciám.

IFLA vyhlasuje, že záväzok k intelektuálnej slobode je základnou zodpovednosťou pre knihovnícku a informačnú profesiu.

IFLA preto vyzýva knižnice a personál knižníc, aby dodržiavali zásady intelektuálnej slobody, neobmedzeného prístupu k informáciám a slobodu prejavu a uznávali súkromie používateľov knižníc.

IFLA vyzýva svojich členov, aby podporovali uznanie a uplatňovanie týchto princíпов. IFLA zároveň vyhlasuje, že:

- Knižnice poskytujú prístup k informáciám, myšlienkam a dielam predstavivosti. Slúžia ako brána k poznaniu, mysleniu a kultúre.
- Knižnice poskytujú základnú podporu celoživotného vzdelávania, nezávislého rozhodovania a kultúrneho rozvoja pre jednotlivcov aj skupiny ľudí.
- Knižnice prispievajú k rozvoju a udržiavaniu intelektuálnej slobody a pomáhajú chrániť základné demokratické hodnoty a všeobecné ľudské práva.
- Knižnice nesú zodpovednosť za zabezpečenie a podporu prístupu k prejavom znalostí a duševnej činnosti. Za týmto účelom by knižnice mali získavať, uchovávať a sprístupňovať širokú škálu materiálov, ktoré odrážajú pluralitu a rozmanitosť spoločnosti.
- Knižnice by mali zabezpečiť, aby sa výber a dostupnosť knižničných materiálov a služieb riadili odbornými faktormi a nie politickými, morálnymi, alebo náboženskými názormi.
- Knižnice by mali informácie získavať, organizovať a šíriť slobodne a mali by čeliť akejkoľvek forme cenzúry.
- Knižnice by mali zabezpečiť, aby materiály, vybavenie a služby boli rovnocenne dostupné pre všetkých používateľov. Nemala by existovať žiadna diskriminácia z dôvodu rasy, presvedčenia, pohlavia, veku alebo akéhokoľvek iného dôvodu.
- Používatelia knižníc by mali mať právo na osobné súkromie a anonymitu. Knihovníci a ostatní pracovníci knižnice by nemali zverejniť totožnosť používateľov alebo materiálov, ktoré využívajú, inému subjektu.
- Knižnice financované z verejných zdrojov a do ktorých má verejnosť prístup, by mali dodržiavať princípy intelektuálnej slobody.

- Knihovníci a ostatní zamestnanci v takýchto knižniciach majú povinnosť tieto princípy dodržiavať.
 - Knihovníci a ostatní odborní pracovníci knižnice by mali uplatňovať svoju zodpovednosť ako voči svojmu zamestnávateľovi, tak voči svojim používateľom. V prípade konfliktu medzi týmito dvoma zodpovednosťami musí dostať prednosť povinnosť voči používateľovi.
-

***Vyhlásenie pripravila IFLA / FAIFE a schválila ho Správna rada IFLA
dňa 25. marca 1999, v Haagu, v Holandsku.***